

Erfgoedvereniging Heemschut bestaat sinds 1911 en zet zich landelijk met vrijwilligers in voor de bescherming en het behoud van erfgoed, zowel van gebouwen als cultuurlandschappen en stads- en dorpsgezichten.

De commissie Heemschut Gelderland laat graag zien wat er in de afgelopen periode is bereikt. Voorzitter Maud Arkesteijn: "We kijken terug op een goed jaar, dankzij de inspanning van ons allen zijn er vele monumenten behouden voor de toekomst. Ook in 2022 gaan we ons weer volledig inzetten om het Gelderse erfgoed te beschermen. We voelen ons daarbij gesteund en geïnspireerd door uw bijdragen en wensen u van harte een voorspoedig nieuwjaar!"

Editie twee

We kregen veel positieve reacties op onze primeur: "Hartelijk dank voor de eerste Gelderse Heemschut Nieuwsbrief met interessante nieuwsfeiten uit de directe omgeving".

Ook onze oproep voor nieuwe commissieleden leverde een enthousiaste brief op van een van onze Heemschut leden dat binnenkort zal toetreden tot onze commissie.

In deze editie lichten we weer graag een aantal projecten toe.

Een vloodschuur in nood

In de strijd tegen overstromingen bouwden we boerderijen op terpen en maakten we dijken. Zo beschermden we ons tegen dijkdoorbraken. Om het vee te redden werden schuren op terpen gebouwd, vloodschuren genoemd, ze stonden in het rivierengebied, zo ook in Puiflijk, een dorp in de gemeente Druten in het land van Maas en Waal.

Heemschutter Jan Reijnen, geboren en getogen inwoner van Puiflijk vertelt dat verborgen in het struikgewas aan de Meerstraat een vloodschuur staat die volgens verhalen uit zijn familie in 1861 en ook in 1926 het vee redde van de verdrinkingsdood. De schuur is helaas in verval, wordt al jaren niet meer gebruikt, maar de eeuwenoude gebinten en muren zijn nog in goede staat en wachten op een nieuwe bestemming.

Op aandrang van Heemschut ziet de gemeente Druten inmiddels ook het belang in van dit bijzondere erfgoed en overweegt plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst. Het werk van Heemschutter Jan is nog niet klaar maar de eerste stap in de redding van deze vloodschuur is gezet.

Waarom moet de Vuurvogel in Malden gesloopt worden?

"Verbouwing van dit gemeentelijke schoolgebouw zou peperduur zijn. Het gebouw is te weinig energiezuinig en zodanig verouderd dat het goedkoper is het te slopen en nieuwbouw te plegen", aldus de wethouder.

De gemeente Heumen, waar Malden onder valt, ziet geen financiële mogelijkheden om de Vuurvogel te behouden voor toekomstige generaties.

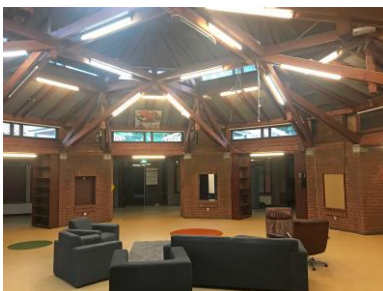
In een rapport uit 2017 van de gemeente werd nog geconcludeerd, “Sloop heeft niet de voorkeur gezien de architectonische kwaliteit van het bestaande gebouw.”

Heemschutter Ton Gijsbers heeft zich vastgebeten in dit project en in mei 2021 de gemeente dringend verzocht het complex aan te wijzen tot gemeentelijk monument!

De school is gebouwd door architect Jan Verhoeven (1926-1994), een belangrijk vertegenwoordiger van het Structuralisme, de stroming waartoe ook bekende architecten als Piet Blom, Aldo van Eyck en Herman Hertzberger worden gerekend.

Verhoeven ontwierp een aantal spraakmakende woonwijken zoals Hofdijk in Rotterdam en De Zwaluw in Nieuwegein. Ook overheidsgebouwen en een groot aantal schoolgebouwen staan op zijn naam. Daarvan gelden De koppel in Amersfoort en De Vuurvogel te Malden als de meeste markante.

De Vuurvogel wordt in de vakpers zelfs gekarakteriseerd als “een van zijn sterkste ontwerpen”.

Om de Vuurvogel te redden organiseerde Erfgoedplatform Gemeente Heumen een bijeenkomst op donderdag 28 oktober 2021. Karel Loeff presenteerde hier een ontwerp voor een kleinschalig appartementencomplex. Ook zou de school weer een onderwijsfunctie kunnen krijgen.

Sloop op korte termijn is hierdoor voorkomen. Heemschut blijft nadrukkelijk pleiten voor de monumentenstatus. Het gebouw staat leeg en dreigt verder te vervallen.

IJsvogels, salamanders en NSW Landgoed in Twello ernstig bedreigd

Op Landgoed Beekwolde vlogen de ijsvogels over de vijver. Waar zijn ze gebleven? In de vijver zwemmen kamsalamanders, hoe lang nog? De gemeente Voorst wil nog net niet in de voortuin van het Landhuis woningen bouwen. Heemschut verzet zich tegen verstening van dit groene gebied, er zijn voldoende alternatieven die niet nader zijn onderzocht.

Het landhuis is in 1872 als woonhuis gebouwd en is onderdeel van de landgoederengordel in Twello. Daarna was het een hotel annex verzorgingshuis, hier verbleven de gasten jarenlang, een bejaardenhuis voor welgestelden. Ook is het een internaat geweest en heeft het als opslagruimte gediend voor hulpgoederen die werden worden overgebracht naar Zeeland na de watersnoodramp. Nu wordt het weer particulier bewoond, waarvoor het is bestemd.

Het landgoed is onderdeel van de “Groene Carré”, de landgoederenzone rond Twello, bestaande uit een parkachtig landschap met vele monumentale gebouwen. Een rijk gebied met cultuur en natuur, het grenst aan het Fliertdal,

de beek Fliert stroomt hier en scheidt een bijzondere flora en fauna, het is daarom terecht een beschermd gebied.

Komen de ijsvogels weer naar Beekwolde als de gemeente hier een woonwijk gaat bouwen? Kunnen de salamanders nog op zoek naar nieuwe leefgebieden? Is er nog sprake van een groene landgoederengordel?

Heemschut verzoekt de gemeente dringend de alternatieven te onderzoeken!

Goed nieuws voor Vulcanus

In nieuwsbrief 1 maakten we ons zorgen om de gebouwen op het terrein van de ijzergieterij Vulcanus in Langerak. De gemeente Doetinchem publiceerde een voorontwerpbestemmingsplan waarin staat dat er op het terrein geen panden aanwezig zijn die op dit moment een cultuurhistorisch waardevolle status hebben.

Heemschutter Han van der Lans bekeek de situatie ter plaatse en kwam tot de conclusie dat er goede redenen zijn om de gebouwen te beschermen tegen mogelijke sloop en diende daarom een zienswijze in. Na een verkennend gesprek met de gemeente kreeg Han de indruk dat de gemeente ook wel cultuurhistorische waarden aan het terrein toekende en dat sloop eigenlijk niet gewenst was.

En op 20 december ontving Heemschut een brief van de gemeente met het goede nieuws dat de zienswijze wordt overgenomen in het bestemmingsplan. De sloopregeling van de panden wordt gekoppeld aan een cultuurhistorische waardebeoordeling.

Lof voor de gemeente Doetinchem!

De commissie Gelderland heeft vacatures

De commissie Heemschut Gelderland bestaat uit 9 leden inclusief de voorzitter en de secretaris. De provincie Gelderland bestaat uit 51 gemeenten. Elk lid heeft een aantal gemeenten als werkgebied. Met name in de gemeente Nijmegen en omgeving is versterking gewenst maar ook leden uit andere gemeenten die actief willen meewerken worden van harte uitgenodigd om contact op te nemen. Dat kan via e-mail gelderland@heemschut.nl of telefonisch met voorzitter Maud Arkesteijn op 06 5578 4996.